

dunel got hē by dym dū
re gracie en by dymre hul
pen mach vūwne En want
becoringe is onse leue en
ellende op der eerde soe ge
dynck hē onser ellende en
arbeit En gene ons in die
becoringe myet toe valle
mer doer dym becoringē
altyt toe vūwne en tē es
de van allē becoringē ont
fermēhertelickē vloist toe
werde Amē **Die eerste**
roepingē en vkiefingē dat
xpus syn discipulē begāc
toe vkiefen Dat xx capit

Op eyne anderē dach
soe wandeldē **Ihūs**
aent dat water vā

der Jordanē Jud iohānes
baptista **Ihū** siende en vā
hem getuychnisse genende
En wees hē myt synē vūn
gerē en hi riep seggende
Siet dat lam gatz
Siet die daer af duet
die sunde der werlt **Recht**
of hi seggen wolde siet dyt
is die goen den die patri
archen begert hebē En tē
die pphete en die weet hier
vūr maels gebaetscopt hebē
Siet die vnoesel is onder
die sunderē en rechtūdich
onder die drechtūdige mē
welckē geyn sinde en is
En daer om is hi mechtich
af toe doen die sunde d werlt

En daer stonde by **Iohānes**
twe vā synē discipulen daer
die een af was scē **Andriēs**
en hoerde oerē meester ge
tuyghnisse genē van **Ihū**
die ey wile tūts om tūpent
Iohānes bleef mynlicken
conūserende En als dese twe
discipulē dyt hoerde soe sp
sy **Ihū** genolget En mytē
kierde ihūs hē om en sach
sy aen En sprack tot hē lūtē
Wat sueckt di Jud sy antwoer
de **He** ~~was~~ **meester** waer
woendi dat vrachde sy daer
om op dat sy due wile tot dse
leue hē **Ihū** soldē moegē
comē en hē toe sprecke **Ihūs**
die antwoerde hē comt en
volget my nae en besietet
En sy volchde hē en sage waer
hi bleif En sy bleeffē al daer
den dach by hem Jud dyt ge
mel om die x stonde vande
dage **Wer** staet dyt wael
mē begāen al daer die vze
toe rekenē mt op gaen vā
der sone En **Ihū** aldne
volgende **Andreas** die die
atre ierste kerstē en die eer
ste discipel ons herē gewest
is want hi **Ihū** eerste nae
volgden en hi vant peter
synē broder en seide **Wy**
hebē **messiam** genonden
Jud **andriās** die leide peter
synē broder tot **Ihū** En als
ihūs peter aen sach soe ont

synck hi hem blijdelicke en
seide hem **Du** biste symon
ian en du saltz genoemt
wesen **Cephas** dat is **peter**
Der andere dages soe wol
de **Ihus** wtgaen nae galile
en daer hi wt getome was
om gedoept toe werde **En**
hi vant philippu en **philippus**
was gebaere wt bet
saida va dan dat see **An**
dries mede gebare was
En **Ihus** seide tot philippu
volcht my dat is my leere
en my exempel **En** ter stont
soe volchde **philippus** ge hoer
samelick nae **Ihu** **En** soe
synck daer nae **philippus** om
toe wynde synē broder na
thanael den hi vant onder
eyne vijfenboem **En** hi
sprack tot hem seggende
Den **moyse** en die **pphete**
beschreue hebē toe comen
den hebē wi genonde **Het**
is **iusephs** soen van naza
reth **Als** **nathanael** dit hoer
de soe was hi seggende
mach yt ghetz va nazareth
come **licht** of hi segge **al**
wolde sal **messias** wt naza
reth come **Die** **pphete** haldē
dat hi wt bethleem gebare
solde werde **al** waer op soe
was **philippus** antwoerden
en seide en geloefes du my
myet soe toemt en besietet
of hi segge wolde **Gy** sultet

wt synē woerde en wercke
wael bekenē en mercken
En soe leide hi **nathanael**
tot **Ihu** **En** als **ihus** **natha**
nael sach soe wael va binnē
als van buute want hi ken
der is van allē herte **Doe**
seide **Ihus** tot de goene die
by hem stonde **Het** al hier
come eyne waerachtigen
ysraelsche mā inden wile
ke dat geyn bedroch en is
En als **nathanael** horende
was dat **Ihus** dese getuych
nisse van hem gegene had
Doe ~~antworde~~ hi **ihus** vra
gedē hi **ihm** **waer** va dat
hi hem kende was **Ihus**
die antworde hem op syn
vraege en seide **er** dat **phi**
lippus di tot my geroepe heft
en dattu myt hē onder de
vijfen boem waerste **doe**
sach ic di **Toe** wette dyn
herte en dyn meynige **En**
als **nathanael** horende
was dat **ihus** wiste wen
hi quam hem myt licham
liche oge myet gesien heb
bende **Doe** seide hi **meister**
du biste **gades** soen conick
van **ysrahel** **Doe** seide
Ihus weder tot hē o syn
herte op waert toe trecke
tot kēnissen synre goth
it **Om** dat di geseit heb dat
ic dy sach onder de vife
boem soe geloeneb du **Du**

saltz noch meer dringhe sien
dan dese syn. **W**ant ic segghe
v vuer waer gi salt noch
den hemel sien op lucken
en die engelen op en neder
climē te dienst vande gader
soen toe wette in synre ver
risemisse en opnaert te he
mel. **E**n dyt geschiet wesen
de soe is xpus **I**hus myt phi
lipus in die stadt van naza
reth tot synre heuer moder
gecomē al daer hi van oer
myt oſpreckelickē vronde
ontfangē is geweest. **E**n voort
aen soe bleef **I**hus dat in
m ghalcken en geyn ewan
gelist en schryuet wat **I**hus
meer dede bynē de jaer tott
dyt toe dat hi vā water wy
maecte in d' brulofte. **M**ede
tacie en leermige

In desen oitmoedigen
roepē en nae volgē der disa
pulen ons hē. **D**oe ist denoe
telickē aen toe merckē woe
die guedertiere hē begerde
synre discipulē en alre my
sche salicheit hem seluē tot
hem keere de wt synre gue
dertiereheit die altyt hem
keert tottē goenē die hem
toe hem waerts bekieren
En woe **I**hus mōtte ogen
synre ontfermherticheit en
guedertiereheit aensiende
syn discipulē hem naeuol
gende tot hem seide om be

trouwende en coenheit toe hē
waerts hem toe gēnē waet
sueckt gy. **O**ft hi segghe wolde
Ick byn berent toe inder beger
te want hi woest wael myt
wat begerde dat sy hem soch
te mit wilcke ons toe vstaen
gegeuē wort dat xpus alle
de goenē die hem myt puer
herte begynē nae toe volgē
betrouwē heeft en hape synre
ontfermherticheit en dat be
reit is om hem toe helpē en toe
outfermē. **D**aer om seit scē **J**ohā
crisostomus dat wy hier by ge
leert worden als wi begynē
wael toe willen dan geest o
got woel oersakē der zalicheit
mer op dat geyne dat **I**hus
hem keerde tottē discipulen
die hē naeuolgende seit **T**he
ophilus aldus. **N**et en sy dat
tu by guede werckē xpm
naeuolges soe en salstu myt
gerakē tottē aensichonwē
syns aensichts noch moegē
comē tot synē huse. **G**ebet
O guede **I**hu vloeser der
vlarender behalder en hape
der ballynge solach der ar
mer van geest. **D**ierchert d'
arbeider v'makynge d' ver
moeder crone der v'wyned
Femch loen en warachtige
blitscop der ouster borgerē
edel kynt des ouste gatz
en hoege v'zuchte des mede
lickē lichams fonteyne alre

gracie Van wilcx volheit
wy alle ontfangē hebē **D**
seer begerende **I**hū genoert
mout ic werde in di en van
al treckende en hupende
en mynēde totti mout ic ge
leit werde en dy naeuolge
Wanttu alle genoch biste
du alle salich maken **D**u
alle gnet en suet biste den
goenē die dy suetke en dyne
naem beynne **A**me

Woe dat **I**hū water wyn
was makend **D**at **xxv** caput

Opten vij dach in **J**anna
rio die mane alt we
sende **xv** dage in die vierde
indictie **D**ie gebūde **I**hū
xxxi ier alt wesende **E**n
een ier nae dat hi vā scē
Jan gedoept was

Doe was daer ey bruloff
mit hant van galileen in ey
dorpe genaemt chana staen
de butte nazareth omtrynt
vier mylken om trent en
duytsche myle makende **A**
daer **I**hū myt syne gebūdi
de moder en discipulē ter
bruloffte gebede was **E**n alst
op dat eynde was vander
werscoppe **D**oe seide die out
moedige moder tot oeren
liene soen wt medelide en
ghedertierenheit **D**oen sy
en hebē genē wyn oere soen
myt gebiedende oft bidden
de dat hi hem wyn besorge

solde **M**er sy gaf hem alle
dat gebreck toe kene myt
truyelende oft hi en solde
die gebrecke wael vnutten
Ten is myt van noete dat
die een vrynt totte andere
segge geest my of doet dyt
of dat want als hi syne
vryndes wille vhoert toe
hant volbrent hi de **E**n als
die gebūde **I**hū syne
heer mod' begeret verhoert
en vstaen had **D**oe heeft
hi gesent tot oer **W**ys wat
gaet yt dy aen oft my dat
wilke woert **I**hū myt en
sprack wt eyniger omwer
dicheit mer alsoe **Augustyn**
en **Bernard** seggende sy
soe dede hi dat om ons toe
leere dat wy in de dynghen
die got aen ghen myt en
sulle achte vader en moder
Ofte onse natuerlike vryn
de op dat sy eynich gnet op
sat des leuens in ons myt
en belette **E**n want **I**hū
bekende nae syne gotheit
dat noch geyn tyt en was
myrakele toe doen **D**oe sei
de hi voert tot syne mod'
Myn tyt en is noch myt
gecome **O**ft hi segge wolde
die goen die hier toe mael
tyt syn en genoelē noch gey
gebreck **H**et waer noch toe
vroec dat ick myrakele de
mer als sy nout hebē soe solde

soe sullē sy toe mer achtē die
 gāuē die sy ontfangē sullē
 Doe was die gebūdidē mod
 beuoelende in dē geest dat
 oer soen myrakelē doē solde
 En sy gynck tottē dienaren
 vander brulofte en seide hē
 Doe wat v my soen heit dat
 doet Nu ist waer dat die iode
 maniere was sulche dat sy
 in brulofte plagē toe setten
 crupkē myt water om hē
 ludē daer wt moegē wasche
 want sy dūt wil oer hande
 toe wasche en toe suiere En
 soe stonde in dese brulofte oer
 vj crupkē myt water En
 die somige die waerē haldē
 de drie matē waters en die
 somige twe elcke mate was
 haldende tien sexterien en
 elck ~~sexterie~~ sexterie wege
 de ij pont Aldus hielt elcke
 mate xx pont waters soe dat
 die crupkē vā twe mactē
 die warē myttē water xl
 pont waters En die van
 drie matē warē die woegē
 k pont Die gebūdidē ihū
 die wilcke synre heil moder
 begertē vūillē en sy moe
 gentheit toenē wolde En
 oir wolde beghynē myra
 kelen toe doen Op dat syn
 discipulē alle toe vorē in hē
 gelouē soldē Doe heuet hi
 den dienre vanden huse
 beualē ghelydt dat sy die

crupkē myttē water volle
 solde En die dienre deden
 alsoe en voldē die crupken
 tot banē myttē water En
 al dyt gedaen wesende soe
 seide die almoetende here
 ihū **V**chencket nu en dra
 get draget dē goenē die
 banē en oūste plaetse van
 desen tafelē sittende is als
 die pryncpale van deser
 brulofte dat wilck sy alsoe de
 den En die aldus banē aen
 die oūste tafel sadt als hi
 den wyne gesmaet hadde
 Doe dochte hi hem banē an
 derē wyne guede wesen myt
 begripende wen soedamgē
 wyne gecomē of gewasschen
 was En hi sprack wt vwo
 derē tottē brudegom seggē
 de woe dat mē gemeenlickē
 in brulofte en werschapen
 mt eerste vort brengende
 is dē bestē wyne want als die
 ludē myt vsaet en syn soe
 smackt men beste mer als
 sy vūult en vsaet syn soe brēt
 mē geern eyne mynre en
 cleynre wyne En gi brude
 gom ghy brenet ons tē bestē
 nae als wy vūult en vsaet
 syn als die oūste dyt geseit
 hadde soe hebby hem die dien
 re geseit Woe dat by ihū
 en syn cracht dat water
 in wyne vwandelt waer hē
 vtellende die maniere En

woe dat geschiet was en
sy presen samelike de w
En danten oit vandat gro
te myn myrakel en syne
discipule myt desen geloef
den sy in hem Die mysche

Dyt is eyn seer groet wer
ke geweest En die gebndide
Ihus heeft he wael bewese
got en mysche toe wesen
want als en mysche soe is
hi toe bruloffte geweest Ende
als got sonder warde oft
wercke soe heuet hi myt
synre gedachte en wille dyt
water in den beste wyne v
wandelt gchadt Scriptura

Die gebndide Ihus en dede
nye myrakel in wat werck
yt geschiede hi En macten
beter en vaster dan dat
van natueren geweest was
Hi mactē die melaetsche
gesonder en repure dan
die natuer wercke mochte
En die croupele vaster op oere
beyne die blynde scharper
vā gesicht ind des gelick vā
ander siette en qualē Die
mysche **N**ick heb sō my gen
hoere segge dat dese bruloff
geschiede tussche sōe Johan
ewangeliste en maria mag
dalena En dyt en can ic niet
begrippe want yt schynt
dat dyt geyn groete bruloff
gewest en is daer gebreck
was vā wyne En wt dat

goen dat vnr gesent is soe
schynnet dat sōe Ian zebede
soen en visscher was Want
hi myt syne en iacob synen
broder in ey scap toe samen
visschen ware En maria
magdalena die was en groe
te edel en rieke jonffer Ten
is myet toe geloene of toe ver
moede dat maria magda
lena eyn visscher genamē
solde hebē Ten waer dattet
eyn visscher vā genochten
hadde geweest Gelicker was
dat edel mēne bi wille om
tut cortynge vische en voge
lē vangē dat wileke dat
m dyt stuck geyn gelick en
heest Want yt schynt dat
dese groete bruloff myet vā
eyngē groetē luden geweest
ware mē soldet wael vnr
sien hebē datter wyne ge
breck myet en wer geweest
Scriptura **A**l ist sake
dat eyngē segge vā maria
magdalena eyngē segge
andere van eyngē andere
genoemt anathita mer
vande naem des brudegōs
of der bruyt en vynt mē
myet sekerē mit ewangelij
mer mē seit dat die bruloff
was van sōe Johan ewāge
liste syne neue En dattet
Ihus als die bruloff gedac
was hem dede volge ende
alsoe in syn reynheit blyue

gatz **E**n wort gesterdt tegen
 alle ydel en vgenckelich dinge
 om die cleyn toe achtē en toe v
 smade **E**n wort geleert wat
 hi doen of late sal **A**l dit ver
 traget die mynsche by deser oef
 feninge die myne der sueter en
 glorioser moder gatz maria
 en alre hemelscher borgeren
Want die suete moder gatz die
 moder is d'gracie en der ont
 fermherticheit en mach myet
 vsmade noch oer ogē afkierē
 van dē mynsche **A**l syn sy sonder
Als sy m'd mynsche herte due wile
 liet wonē oerē lieue soen **I**hu
 m dē dat sy hē dagelijc oeffenē
 m **I**hus leue en ymge deuote
 dynst bewisen **E**n **a**lsoe ist
 toe vstaen vā dē engelen en an
 der heilige mit ewige leue die
 wilck geern aensien die myn
 sche mytte wilckē got die heer
 gwerdiget syn wonynge toe
 make **D**aer om **O** mynsche
 dit leue **I**hu is een begyne vā
 hoeger contemplatie en vā en
 gelsche leue **E**n een begyn des
 ewige leues oft dy **O** mynsche
 cleyn dunt dagelijc aldus
 myt **x**pō te sy m'dē die engelen
 begerē toe schouwē **W**ylstu i
 ewichheit myt **x**pō regnerē soe
 begynt nu myt hem toe regne
 ren **E**n en wilt hem myet lactē
 dē wilckē toe dienē is regnerē
En oftū in desen begerē vrucht
 toe crige dynre ziele **H**oe bew
 yst di mytter herte tegen

waerdich alle die waerden
 en werckē die vā onse herē
Ihu gesprackē en gewracht
 syn geweest in der maniere
Als oftū dat myt dynē oerē
 hoerden en myt ogē segge
 naerstelick sedelick en blyde
 licken **E**n sonderlyngē soe cō
 templeert en aen meret sy
 suete gebūde mynlickē an
 schyn yst dattu dat cans be
 dyncken **E**n dat saltu doen
 alre meiste alstu in eyngē en
 pittelē deses boecks myet en
 vndes eyngē sonderlyngē
 meditatie **E**n op dat een he
 gelick toe bet en toe vuerich
 lickē en myt meere deuocie
 mach contemplerē en aen
 dynkende wesen den suete
 mynlickē aenschyn **E**n den
 persone ons lieue herē **I**hu
xpī onse salich meker **A**mē

En leest in den boec
 der gēste vanden
 rouweynē gelichte
 libri annales **D**at is die bokē
 van dē iaerlickē historien
Doe die keiser van romen
 gelichte tyberius was reger
 ende dat roemsche rick **E**n
 had doe ter tyt macht ende
 gebot an alle die werlt wāt
 alle herē en cōnyngē der
 werlt den keiser voer ge
 noemt mytte romerne mos
 tē obediere en oerē gebot

hoerende die suete stymme
Ihu roepende aldus mit he-
lige ewangeliē Comt tot my
alle die arbeit en belast sy
myt swarē laste d' sünden
En it sal v v'saede en gi sult
vynde ruste inwer ziele **D**oe
wie dan dyt suete leue ihu
mynlucke omhelst en auer-
dynck die mach sekerlickē
gat die ghetheit betrouwe dat
got die he hem v're heest
Want gelicker wys als die
heilige leeraer **B**ernardus
spreect **D**oe wen got behaget
die en mach got myt mys-
haegē **E**n got die he spreect
selue mit boeck der wysheit
Ick myne die goen die my
myne **N**ochtant soe sal die
mysche he naerfelickē huc-
den in wat staet dat hi is
Dat hi nimmermer betrou-
we en heb in syns selue
Vdienste mer betrouwe in
die v'diente ons herē **I**hu
En hi sal altijt gaen tot he
ghelick een arme broit bidder
om syn almyssen toenende
syn armoede en gebreckē
Dyt vnrseide en naeuolge
de leue ons he **I**hu en sal
nyemāt haestelickē auer-
lesen mer sedelick en aē-
dedytelickē salmē dagelick
yt daer in nemē **E**n mytter
hertte denoelickē oeffenen
En daer in rustē en suete-
lickē slaepē dat is en toe

wetē ogenoekich toe werde vā
de gheruchte d' rotiwendiger en
wertliker letselē of hyndermissē
En hier toe toe wat plaetsen
men is schuldich toe loepē en
toe vlochte toe hebē **A**ls tot eyne
seker remedye tegē alle sūdi-
ge beroerynge der myschelick
broosheit die gades dienaren
gestadighlic aen vechte **D**aer
om om toe hebē geestelickē ge-
dachte oeffeninge en v'troustingē
ge **H**oe salmē alre meiste toe
vloecht hebē tottē alre hoochste
en meiste werckē ons leue he
Ihu xpi toe wetē als tot syn
in carnacie oft mysche werde
ge gebaert besnydenisse apē
baerpinge vur die drie comēge
presentieringe in dē tempel **E**n
doepsel transfiguracie passie
dout vrissemisse opuart ten he-
hemel en nedersepydinge
des heilige geists **D**yt suete
en ontferkelickē leue ont-
leue he **I**hu x is alsoe heilich
en werdich en kan geen ton-
ge genoch wt gebreuen **W**ant
yt is den mysche orberlick ba-
nē alle ander geestelickē oef-
feninge **D**aer hi mede geleert
wort tegē die ydel suetpninge
der werlt **T**egen tribulacie
en tegenheit tegē die temp-
tacie der vianden en d' sūde
En wt gestadiger aendacht
des suete leuens **I**hu soe comt
die ziel des mynsche tot liefde
betrouwenisse en gotdinstich

Want hi s^ce Johan synē ne
ne synre moder benelē en
m bewaormisse genē wolte
ghelck hi dede naemals als
hi lynch aen dē cruce
Moralizatie oft leermise
Hier soe werde wy geis
telickē geleert toe wetē m
den dat maria die moder
gatz myet en mystronden
myt dē waerde **J**hu die noch
tans hert schenē toe liden
Alsoe werde wy geleert
en oir vmaent myet toe
mystronwē noch toe mys
haepē myt den dat ons dāt
ket dat got die hē ons strā
ge of vrende is als wi hē
biddē en myet vhoert en
werdē **M**er myt maria
die moder gatz sullē wy
vwahtē myt betrouwen
syn ontfermherticheit wāt
hi weit alre beste **D**oe wā
neer dattet tyt en dāt al
re salichste is dat wy ver
hoert werde **G**ebet
Here **J**hu xpc die optē
der dē dach toe wetē mder
tyt der gracie m dē vleische
biste comē ter bruloften
der vgaeder mēse dyns en
der heiliger kerckē **E**n heb
bes v wandelt water i wy
Altu die dynge hebste ge
toent geestelckē die mder
alder schuffē vleyschelecke
schenē en vol soe syn die

cruyckē want vnaelt syn
die pfeien **I**ch bid v lief hē
wylt vanderē mē ziel die
talt is m vierichheit dynre
mynē die onsmakeleick is m
smackē dynre sueticheit
vloierende en ongestantich
is m dynē gestadicheit der
dochden en dynre gracie
v wandelen dat water al
myre sinnicheit m royn
des vruchtbarige romwen
Daer mede du my ellendi
ge willes geroerdise altyt
toe laue en toe vnullē **E**n
ten eynde by dynre ontfer
herticheit bet vanderē m
royn der vrolicheit **A**me
Woe en m wat manere
dat **J**hus ten ~~veeste~~ eersten
mael die coperē en vcoerē
wte tempel was roerpen
de **D**at xxiiij capittel

En als dese bruloff
ghelaldē was **D**oe
is die gebndide **J**hus myt
synre heuer moder en synē
broderē die wilcke dat die
ewangelist syn neuē me
nēde is **W**ant suster en
broderē kynder die plach
mē nae die iocfcher ma
merē broederē toe noemē
En desen soe nam die ge
bndide here syn discipulē
die hi als doe gecamē had
toe gaen m die Stadt vā
capharnam **E**n daer syn

sy eyn weymelch tyt gebleue
soe dat die hoechtit van paes
schen nakende was en myt
dien soe is die gebindide **Ihus**
myt synē vnr schreue gesel
scop in die hoechtit van paesche
toe ihsin gegheuen **En** in den
tempel gecome synde soe heft
hi al daer mit woterste vande
tempel ghelick wy seggē soltē
in den pande vande cloesterē
oft om gancsch schoen poerta
len **En** daer wisselaers vande
sytte aen oer wissel bencken
en copers en vcopers vā bees
ten ossen schapē en duue om
al die totter offerhande toe
vcope **En** die groete hē **Ihus**
heuet ey hant vol van zele
of vande genamē en heuet
eyn geesel gemact **En** daer
mede heuet hi alle die copers
en vcopers myt oerē beeste
wttē tempel gedreue en die
wissel benck heuet hi om ge
kiert en oer penningē heuet
hi om gestort **Mer** die goene
die daer duue toe cope had
de den heuet hi bisonder ge
seit **Remt** mwe duue en v an
der dyngē en gact van daen
en en wylt van myns vaders
huys geen cophuys maken
en syn discipulē gedachte die
whetie **Die** van **Ihu** gesere
ue was seggende tot got dē
vader **Die** myne oft vuerige
begerte dyns huys heeft my

getē dat is ontfteckē **En** als
die iode dat siende ware soe
sprackē sy tot **Ihu** en seiden
Wat schyn oft teike moeghe
du ons toene dattu macht
hebeste al dyt toe doen **Oft** sy
seggē woldē **Wie** heeft di die
macht gegheue ons aldut
schandelickē rot desen plaet
schē toe dryue daer wi by dē
onste van dē tempel georkest
ofte toe gelactē syn **En** wat
die iode ontwerdich waren
myt oerē quade herte eendy
apenbaer teike van **Ihu**
toe sien **Doe** en heeft hi hem
syn gotlike macht nyet ge
toent openlick meer bedec
teho syne toe comēde vrisem
se vnr seit seggende aldut
Ontbynt oft breeket desen
tempel dat is toe vstaen
als hi naemals dē tempel
myne mynschelicheit gebo
kē sult hebē soe sal ic die in
drie dagen weder op make
dat is **Ich** die got byn ende
mynsche ick sal wt my got
like mogentheit bynē drie
dagē dese myne tempel ge
brakē licham weder geheel
vol maect en vol glorie doe
vusen **Dese** iode en vstondē
nyet dese antwaert **Mer**
waerē alle vstaende van
dē tempel van steyne en vā
holt gemact **En** sy seiden
weder tot **Ihu** xlvj saer is

mer desen tempel gewracht
 mit machē. **E**n du wilstē alle
 den in drie dage weder ma-
 ken recht of sy seggē woldē.
Het is omogelike dat
 goen dattu segges. **E**n nyet
 toe myn nyemāt vanden
 iode en dorste hant aen hē
 slaen of tegens hem doen
 want eyn blyckende en
 wonderlike claerheit schē
 wt synē aensicht en wt synē
 oge bi die gotlike cracht.
Daer by dat vneert warē
 die priesters en die leuiten
 en ander mynschē. **D**oe dat
 sy hem nyet en dorstē of en
 konstē weder slaen. **E**n dit
 aldus geschende soe geloeft
 der voel in hem aāmytē
 synē groete teikenē. **E**n als
 die gebūdidē **I**hūs hier nae
 gecruyst en vresen was
 soe hebē syn discipulē bekēt
 gehadē als dat hi gesprac
 kē hadde van den tempel
 syns lichams. **E**n nyet vā
 dē steenē oft hoeltē tempel.
En al wast dat daer voel
 lude als doe in **I**hū of synē
 gebūdidē naem gelouich
 wordē dat is toe vstaen
 dat sy begondē toe gelouē
Ihūs die oer hertē wael
 bekendē en oer **s**onstac
 tasticheit vnr sach die en
 heuet op oerē geloue nyet

voel geachtet. **D**ie mysche

Woe quam dat die wisse
 laers en coop lude in den
 tempel warē en oer comē
 scop en woekere al daer hāt
 tierendē. **S**criptura

Men plach in der loetscher
 wet die sundē myt offer
 hande toe lossen. **E**n op dat
 daer voel offerhandē ten
 tempel comē soldē lud dat
 nyemant onschult hebē
 en solde van gebreke vā
 offerhande. **D**oe hadde die
 ouste van dē tempel tot
 oerē pfyte geordineert dat
 mē daer beeste berepde sol-
 de wynde en oit pēningē.
Want die wisseleers die
 warē daer pēningē lenē-
 de en alle dat onder zeker
 lofemisse om toe offerē oft
 offerhande mede toe copē.
Die mysche. **E**n wāer
 om en dreef **I**hūs die ver-
 copers van dē dauē nyet
 wttē tempel gelickē dat hi
 die ander vcoepers dede.
Scriptura. **H**et is toe v-
 moede dat die regierders
 van den tempel hem van
 soe cleyne offerhandē nyet
 en onderwondē. **E**n dat soe
 damge cleyne comē schoppe
 by hē luden nyet geordinert
 en was. **E**n want soe da-
 mige cleyne sympel lude ge-

west syn oers selues vogel
kens vtopende nae doende
dat goen dat sy doen sage
van die hoger oft meerder
ware dan sy nyet meynede
daer in eintly quaet toe doe
Daer om soe heeft sy die ge
būdidē **Ihūs** sachtelickē wttē
tempel doen gaen bekeer
lickē tot hem ludē seggende
En wilt doch van myns va
ders huyb geyn coep huyb
macken **Ons** allē en exem
pel genende dat men den
apenbaerē sunderē die wilt
ke wt quaedē gronde en al
wetēde quaet doende synt
apenbaerlickē en strenge
lickē corrigerē sal **Op** dat
sy ander ludē eyn exempel
en eyn vuerinsse wesen moe
ge **Mer** die goen die wt o
noselheit sundigē en myf
doen die sal mē sachtelickē
berispē en onder wisen
Die mynsche **En** segget
dat die iode dese teykenē
siende geloefde in den naē
Ihū woe sal ic dyt vstaen
Scriptura **Die** guede
fame van **Ihūs** warden
en werckē was groet ond
den volck begynē toe wer
dē **Aldus** geloefde sy alle
dat goene dat van hem
geseit was **Nochtans** en
geloefde sy nyet dat **Ihūs**
die gades soen was **Mer**

geloefde dat hi een groot
heilich man was **En** leere
der waerheit en dat hi als
sulck van gode gesent was
En daer om en gelēfde
Ihūs hem ludē nyet **Toe**
wetē myt hem toe bliuen
en toe vliere syn gotlike
heymelicheit toe ontdeckē
gelick dat hi syn discipulen
doende was **Moraliza**
tie en leernisse

Alsoe die gebūdidē **Ihūs**
nu gecomē was in den tem
pel en heeft daer wt ge
worpe die coepers en ver
coepers **Alsoe** comt hi
dagelx geestelickē endien
lickē in der kerckē aen
merckende **Al** daer eyn
hegelix werckē en gedach
tē **Doe** solde hem een hege
lick mysche neersteliken
wachte van hate vā mde
vā hoūdiē vā quade be
geretē van lachen vā clap
pen **Op** dat got ouersien
lick comēde hem nyet en
geesel hem wtwerpende
wt synre gracie **Gebet**
O hē vā al die goen ge
breck hebbende hebste ge
wilt dyne tempel in ons
gemact toe werde **Werpt**
wt mynre herte en myne
licham alle toernlick dyn
gen en dy myshaegelecke
sniende my vā allē be

smettynge en veruyleckynge
der ziele en des vleyschelicke
lichams **E**n wilt van my
machte eyn tempel dy ontfet
kelicke en bequaem inden
welcke du vbllydes toe wone
welckes weelde syn mytte
kinderen der mysche toe sy **O**
ewige wysheit die wtte monde
des onste biste gecome **I**ck
biddi leert my van de quade
af toe keere en dat guet toe
doen **D**ie eertsche dynge
toe vsmade en die hemelsche
dynge toe bemynen **O**p dat
te den alden mynsche myt
synen wercke wt doen en te
nyen aen doen **A**ls nye ge
bare vdiene mach in toe
gaen on toe sien dyn rick **I**

Woe dat mychodemus
eyn pryncer der iode tot **I**hm
quam by nacht begeren
van he geleert toe wesen

Dat xxiiij capittel

Is dnt aldus geschiet
was en soe ten selue
tiden in der stat van iherusalem
was eyn vande phariseen
en van de meeste geleerde
van de pryncer der ioden
genoemt mychodemus **A**

Die voel gehoert en gesien
had van de gebndide ihu
En daer om begerde hi van
voel dyngge geleert en ge
formeert toe werde **E**n soe
hi oec wt vreesen van de an

derer ioden mit apenbaer
myt **I**hu myt spreke en dor
ste op dat hi van hem luden
myt vsteken en solde werde
Doe die pryncer der iode en
die phariseen doen ter tyt
dat regyment van den lan
de vande romeyne haldende
ware ist geschiet dat opte
vi dach van april in die vier
de indictie die mane alt we
sende vi dagge en **I**hus xxxi
iaer **D**ese mychodemus he
melicke en by nachte totten
gebndide here gecome is en
heeft tot hem gesent **A**ldus
Heer meester wy wete en
sien wael dattu van gode
gecome biste **W**ant wy be
kenen wael dat nyemant
alsoe dange tekenen ~~wael~~
~~dat~~ en solde moeghe doen ge
lick du doende biste the ware
dat got die he myt he ware
of wrochte **E**n die gebndide
sucte ihus die alle herte en
gedachten der mynsche ke
nende was en wael was
wetende dat **M**ychodemus
wt gueder herte en meym
ge tot hem gecome was
om van hem den wech des
wech des ewige leuens toe
leere **E**n soe oer eerste ma
terie geweest is van dat dop
sel soe **J**hannes vur en **I**hus
nae die lude doepende was
in vgyffemisse van oeren

linden soe heeft die gebindide
Ihū desen **methodemus** eerst
wille leerē den in ganc des
ewigē leuens seggende **W**ir
waer vir waer soe segge
it dy **D**oe wie dat niet ander
werf gebare en wort die en
mach in dat rick gatz niet
comē **A**ls **methodemus** dese
worde was hoerde soe wart
hi hem seer vronderende
en seide weder totte gebi
de herē **W**oe sal ic dyt ver
staen **W**oe sal een mynsche
als hi alt is ander werv ge
baere moege werde solde
eyn mynsche in synre mod
bryck weder moege gaen
en alsoe weder gebaere wer
de **D**ie snete **Ihū** siende dat
methodemus wt synē woerde
van bynē vstoert was **H**eeft
hem weder toe kēne gege
ue dat hi niet en sprach vā
der vleschecker geboerte
mer vander geestelicker
geboerte **E**n daer om seide
hi vir waer vir waer soe
segge it dy ten sy dat eyn
mynsche weder gebaeren
wort wt de heilige geest
en de water hi en sal in dat
rick gatz niet gaen **D**at
goen dat wt den vlesche
gebaere is dat is vlesche
En dat goen dat geestelick
in de geest of wt geest geba
re wort dat moet en geest

wesen **E**n daer om en laet
dy niet vronderē dattet
van noede is dat hi gebare
wert ander werv als totte
geest die geest die wort geest
telick **D**u hoerste wael wt
die styme der myschen die
meyninge vande geest dat
is dat waert dat die geest
in wēdelicke bedynckende
is dat hoertstu en vstaetstu
wael **H**et wercket geestelick
in di en in dyne geest
want dy geest ontfant by
den woerde toe vstaen ende
toe begryppe van eyn ander
geest **E**n **methodemus** en weet
stu niet wien dat wort comt
Du en sietste niet den geest
die dat wort duet spreke
hid daen dat waert comt
En du en wette niet niet
waer en tot wen dat wort
gaet die styme vgaet die
in der lucht **E**n aldus soe
ist toe vstaen van de goene
die in de geest gebare wer
de **O**f hi segge wolde sy v
crigē hi den doer dat heilige
geloue en dat sy genselick
in my geloue dat ic die soe
gaedes byn een nye vstant
sy werde by die myne vā
myne heilige geest vā by
nē van nyee gebaeren
Dy werde al ander mysche
dan sy toe vore syn gewest
sy vcrigē al toe same en and

vstant dan sy toe vore pla-
 ge toe hebij myn vurrige
 myne die treidit sy tot meere
 dochtelickē werckē dan sy
 toe doen plegē. Nyodemus
 die noch dat vstant en die
 myne des heilige geests nyet
 ontfangē en had die en con-
 de of en mochte dese waerde
 nyet vstaen. En seide daer
 o totte gebūdidē herē. Woe
 moegē dese dypgē geschien
 ick en kans nyet begripen
Ihus dat hoerende antwoorde
 hem. Du Nyodemus du bys
 te eyn meisten meisters van
 der ioetscher weet en wetstu
 dnt nyet. Of hi seigē wolde
 Ick spreke dy by grouē exem-
 pel. Ick geue dy een gelickens ^{leu}
 by dat woert dat geestelickē
 by den myschē begrepē wort
 en wort geestelickē myts eyn
 styme die by de geiste toe ge-
 lickē is geprent inde geisten
 der gure die dat wort geis-
 telicken in oer vstant hoere
 de syn nyet siende dat wort
 mer al dat geestelickē alleyn
 ontfangē. En die gebūdidē
Ihus die sprack tot nycode-
mus vir waer vir waer
 seigē ic dy dat goen dat wy
 wette dat is dat goen dat ic
 wt mynre gotheit als die soen
 gades wetende byn daer
 van soe spreckē wy. Dat is
 daer vā soe sprekēt my goth

myt my die de soen gades by
 en dat goen dat wi toe samē
 siende syn daer vā geue wi
 getuychnisse. En nochtant
 soe ontfraet gi onse getuych-
 nisse nyet want gi en geloest
 nyet dat wi v seigē. Toe we-
 tē ick myt mynē vader ick
 seigē v my eertsche dypgē
 en werckelicke dypgē toe
 wete oft werckelicke gelicke-
 nisse als van gelickemisse
 van eyne styme en gi en ge-
 loest my nyet. En of ic v he-
 melsche en hoege gotlicke
 dypgē seggen de waer woe
 soldt my dan geloene mogē
 nochtant. Nyodemus soe
 wyl ic dy een dypck seggen
 sich nyemāt en can ten hemel
 gedymē. Dat is wt syns sel-
 nes crachte en virtute dan
 die soen des mynsche toe
 wete. Die soen ~~des myns~~ gades
 die de mynsche tot eyn ver-
 loeser gesant en gegene is.
Wi sal alleyn wt syn gotlicke
 cracht op werts tē hemel
 treckē. En hi sal nae hem
 treckē alle die goen die in hē
 nytte geloene en nytter
 mynē syns heilige geestes
 myt hem. Vermacht syn. En
 die gebūdidē Ihus woldē
 voort syn passie en dōit hē
 selare. En seide voort tot
nyodemus ind gelick in op-
 se als hi die kynderē vā

ysrahel doer dat desert vā
egypte leyndende was dat
welcke vol serpentē was **Op**
rechtende eyn serpent aen
eynen hoege stake op die
van dē serpentē gebetē wa
re dat op gerichtē serpent
aenshende en got biddende
vā oerē serpentē betē gesont
soldē werde. **Des** gelix soe
ist vā noede dat die soen des
mischē op gericht werde
Op dat alle die in hem gelo
uē vander dunelē venyn nyet
en vgaen **Mer** dat sy nūmt
oerē geloue hebē dat ewi
ge leuen

Got die vader heeft die werlt
in soe in soe dānger manie
rē gemynt **Dat** hi oer synē
eyngē gebare soen gegene
heeft gehadt **Op** dat die goe
die in hem geloue fultē nyet
vgaen en sullē **Mer** dat
sy dat ewige leuē hebē sullē
Got die vader die en heuet
en heeft synē soen nyet in
die werlt gesent om dat hi
sy vorderen en vdoen en
sal **Mer** dat hi die gansen
gehele werlt by hē en by
syn heilige leerē syn passie
en dōt behaeldesullē bliuē
En die nyet en gelouet noch
in hem gelouet en wille
dat hi ter stont vordelt en
vdoement sy **Want** sonder
hem en mach nyemant

beholdē bliuē sich des mis
schē oerdel toe wete dat
goen dat die mische sal doe
voerdele dat is dattet licht
in der werlt getome is dat
welcke die soen gatz die al
le werlt vlichtende is **En**
die werlt dat syn die mis
schē die werltliche en nae
den vleische lenēde sy **Ende**
helle en duystermissē dat is
die duyster werckē meer
dan dat licht gemynt hebē
Licht of hi seghē wolde die
sake waer om die mische
voerdelt en vdoemt wor
dē **Dat** is dat sy in den soen
gatz nyet en geloue **Jnd** dat
sy got bauē al nyet en ge
louē en mynē **En** daer om
wilt gy sy kēne ic sal sy v
leerē en doen kēne wie dat
sy syn **Diet** alle die gpen de
quaet en ondochteliche wē
kende syn **Die** vlie vā dat
licht dat is vā nūm en
mynē leerē en sy en comē
mt licht nyet **Dat** is tot be
kēne vā oerē sundē oft
tot my mytte geloue **En**
dat geschiet op dat sy vā
oerē mysdādē nyet berispet
en sullē werde **Adus** soe
vlie sy vā my mer die gpen
die die waerheit wirckē
die comē mt lichte **Dat** is
by my en mē mach sy lichte
lickē wt oerē werckē beke

nē wen dat sy syn oer wert
kē genē getuyghemisse vā hē
Want guede werckē die sū
in gade gewracht dat is sy
syn gefundeert op got

Meermēte

Aldus heeft die suete ge
bīdide gades soen geleert
Pyrodenius en alle myn
schē die geestelike geboerte
toe roete. Dat doepsel en tē
in gane tottē ewigē en vort leuē
kēnisse genēde van synre
gotheit en vā synre pas
sien vrisemisse en opmaert tē
hemel. Daer nae heuet Ihūs
toe kēne gegēne die groete
mynē des hemelschē vaders
tot ons want hi ons alsoe
seer gemint heuet dat hi
synē emgē soen in dese werlt
gesant heeft om ons toe be
halde. Daer af soe seit die
heilige apostel paulus dat got
synē eymgē soen myet ge
spaert en heeft mer vur
ons allē heuet hi en gele
uert des sy hebbē loff in
ewichheit.

¶ Doe die
gebīdide Ihūs beghen toe
doepē mit apenbaer

¶ Dat xxv capittel

Wort soe is toe roete
dat nae dat dyt
geschiet was.

¶ Doe is die gebīdide Ihūs
myt synē discipulē buten
ihālm mit lant vā indeen

getaegē en hi bleef een wile
tytē aldaer myt hem lude
doepende. **¶** Die mynliche
doepte die gebīdide Ihūs
by hem seluē oft self myt hant

Scriptura **¶** Die gebīdi
de here Ihūs die doepte eerst
en al vur syn discipulē en al
die gedoept en geleert wesen
de soe doepte sy voert in dē
naem van hem. Dat geyne
dat die dienerē doen in tegē
waerdicheit van tē meester
dat is genaemē van den meest
ghedaen toe wesen. **¶** En tot de
sen tyde soe doepte sē Johan
baptista in enno by der stat
genoemt salim want daer
soe warē voel waterē en al
soe die goen die gedoept wa
rē van sē Johan gesant tot
Ihū om van hem ander
werf gedoept toe wese en
¶ En die gedoept warē van
ihū myet tot sē Ian gesant
en wordē. Doe warē die dis
cipulē van sē Johā daer
om beroert en murmurē
dē. **¶** Hem late dundēde dat
oerē meester voel toe cort
van Ihū ghedaen wart aen
gemerct dat hi alder eerst
begōnē had toe doepē en dat
Ihūs seluē oit van hem ge
doept was om dat welck hē
docht dat oer meesters doep
sel schuldich solde wesen vur
toe gane. **¶** En soe syn sōmyge

van synē discipulē wt gned
 meynige tot hem gecome
 seggende **H**eer meester dese
 man die des anderē dages
 an der die iordane bi v was
 en van den wilcke gi getuich
 hemisse geuende waert en
 doende hē groet eere **E**n woe
 wael dat hi van v gedopt
 is geweest **H**i doept nu seluē
 en alle die lude loepē nu tot
 hem **O**f sy seggē woldē **H**i
 nemt tot hē nuē dienst woe
 coemt dyt wat wilt dit wese
Doe **Johānes** baptista wolde
 dese questie oft quade opinie
 van synē discipulē daer ned
 leggē **E**n heeft groet hoghe
 dynge van **Jhu** gesprackē
 seggende **G**eyn mysche en
 heeft van hem seluē yt **R**echt
 of hi seggē wolde **E**n v nemt
 gi myet wat teikenē myra
 culē dat **Jhu**s doende is geyn
 mysche en mach soe dam
 ge myraculē doen wt hem
 seluē **E**n meret gi myet wt
 synē wordē dat hi got en my
 sche is gy syndt doch my getu
 gen dat ic geseit heb dat ick
 xpūs myet en byn **M**er ick
 heb v geseit dat ic hem ge
 seynt was als ey vur baede
 Doe seide hi vort die goen
 die die bruyt heeft dat is die
 brudegom **I**ck en byn die
 bruyt myet noch ic byn die
 brudegom die myet **M**er ic

voet

byn des brudegoms vrent
Des brudegoms vrent hoert
 den brudegom geern spreke
 en hi v blyt hem in synē wo
 dē **H**i is den ic vur geguen
 heb hi is moit wassen en ver
 merē alle dage **D**yn werke
 sullē doen blycke dat hi die
 soen gades is **M**er ick sal af
 gaen in mynre famē en da
 gelix in myn dōpē vmynde
 re **H**et is wael redē want
~~it is wael~~ als die mynsche
 van hem gedoept sullē wese
 soe en sullē sy my doepsel
 myet behoeffen **I**ck byn ey
 puer mynsche mer hi comt
 van banē **E**n om soe ist wael
 reden dat hi banē my gae
 wāt soe wie van banē dat
 is van gade comēde is die
 is banē al **E**n soe wie vand
 eerde is die sprekt vander
 eerde **M**er die van banen
 comt die is banē al en hi
 sprekt van gade **E**n dat
 goen dat hi gesien en ge
 hoert heeft **D**es soe genet
 hi getuichemisse en syn ge
 tuchemisse en wort myet vol
 comelickē ontsaengē **D**ie
 goen die syn getuichemisse
 ontsaengē hebē den heeft
 hi beteckent en vclaert
 die waerheit **E**n dyt ic
 waer want got is waer
 achtich **H**i is die waerheit
 seluē **H**y is die waeracht

tige gades soen. **E**n dat mo
nochdi daer bi wetē want
wie van gade comt. **D**ie
spreekt gades woert. **I**n
en suet syns selues glorie
met. **M**er die eer en glorie
gades recht of hi seggen
wolde. **E**n murmurēert op
hem nyet. **I**n is die ewige
waerheit hi seit hem die soe
gades toe wesen nyet wt
ndelre glorie. **M**er op dat
hi hem geloene sult dat hi
van gade gecome is. **I**n
doept in den heilige geest
hi heuet macht synē heilige
geest toe geue en ic nyet.
Ick doepe alleyn inde wat
roepende penitencie. **M**er
hi is die goen die die sin
den vgeue mach. **H**y heeft
van gade synē vader macht
van al en nyet bi maeten.
En daer om soe wie dat i
hem als in den soen gades
geloest die heeft dat ewige
leue tot synē loen. **M**er
die in hem nyet en gelouet
die en sal dat ewige leuen
nyet hebē en den taern ga
des sal op hem comē. **I**nde
tyde als dyt vnrseide geschiet
was die gebūde. **I**hus in
die alde van xxxi iare synde
Da als soe **I**ohan eyn ier
en drie maende geprediet
hadde. **E**n dē cōmā herodes
berispet en voel mīschē be

keert hadde

Doe sante dese herodes gehente
antipas die des groete hero
des soen was syn dienret
om **I**ohānes toe vangē en
tot hem toe brengē in gahleen
den hi geboude in den kerck
geleit heeft om dat wyf hero
dias wille. **D**ie getrouwt wyf
was van philips herodes
broder die wilcke herodes
synē broder genamē en tegē
die wet seluē getrouwt had
achter laetende syns selues
wyf. **D**ie dochter was dē
cōmā arethē van arabie
die aūmptz dese weder tot
perē vader gekiert was.
Doe had **I**ohānes als eyn
getuge der waerheit meer
vresen gade dan dē mīschē
apenbaerlickē herodes ge
straest van synre sundē die
apenbaer was seggende.
Ten is dy nyet georleest toe
helē dyns broders wyf
heuer hadde. **I**ohānes hem
seluē in perikel toe sette dan
onbehoerlickē hē toe veynse
en die waerheit toe vswigē.
Die soe warē die pharisee
eyn sake dat hi genangen wart
want sy benyde hem aūmptz
synre predicatie. **E**n alsoe
riedē sy herodes hem toe van
gē en toe doede. **I**nd dat wyf
herodias leyde **I**ohānes listi
ge laegē om hem toe doede

Want sy bedacht dat herodes aümtz die predicatie vā sēe Jan hem bekierē solde vā synē sundē en oer alsoe weder seyndē tot oerē mā. En herodes die ontsach sēe Johā myt werltlicker oft mysche licker vresen wetende dat hi een rechtüdich heilich mā was. En hi bewaerde hem dat hi van herodias myt gedout en solde werde bedynckende hem aümtz den vuremich schade of perikel ond dat volck. Op dattet tegen hem myt op en stonde want dat gemeyn volck sēe Johā seer lief had hem haldende vur eyne seer heilige pphet. En herodes horende sēe vā dede voel dynges en hoerde hem geern. Mer dat was al geueynsdelike om des volcks wille als vur geseit is. Hier af schryft iosephus int boeck van der ietscher altheit aldus seggende. Herodes heeft doen doede eyne alte guede man de den ~~rode~~ ioden leerende was totter doelide alre neersticheit toe geue instanc toe oeffenē denotie toe ghade toe hebē. En int doepsel die mynsche ghade ^{als} toe vemyt hnd die gebaede ghades van hem geleert werde en tot hem groeten toe loep was soe bedachte

herodes dat by synre leernge dat volck om synre mysdact wille van hem solde mogte keere. Want hi bedacht dat dat volck bereit was toe doen alle dat goen dat Johā nes hem solde hebbe willen beuelen is. **Moralisatie** oft leernge

In den woerde die wilcke sēe Jan van ihu en van hem selue getuychnisse geuende sprack aldus. Wy moet wassche en ic moet vmyntē soe vur geseit is worde wy gheestelc geleert. Dattet myt ons oer soe syn moet wille wi ghade beliaegē en salich werden. Want xpus moet in ons wassche toe wette dat wy toe nemē in synre kēnisse en liefde. Want soe meer als wy hem mogē vūemē kēnēde en mynēde soe vol meer wasscht xpus in ons. En soe moete wy in xpo toe nemēde vmyndert werden in ons seluen. Doert in den dat Johānes syn discipulen berispte die auer ihm clachde om iohānes oerē meester toe vlyessen. Doe wort geleert dat myemat toe lakte en sal achter cleypers of smeekers. Meer mē sal sy bereyspē oft te mynstē myshagē daer m toenē mytte ansicht oft ma

mere **E**n aen merckende se
 Jan baptiste sulle wi meer
 got vresen toe vtoerne dan
 die mynsche ind de wille ga
 des in allen dyngē ons pyne
 toe doen **Crisostomus** seit als
 wy yt hde dat lastich oft on
 moeghelike is soe moit men
 auer dyncke nyet de arbeit
 oft die pyne **m**eer die croen
 die wy daer vur vwachte
En ist dat emch quaet genoch
 hek schynt toe syn soe dynet
 dat got dat nyet en wille
En wt den salt toe hantē o
 genochlike schynē want ist
 dat die vreesē der mynsche
 affreckende is van onbehoor
 like dyngē voel meer die
 mōne xpi

Gebet

O He Ihesu x^e guede meest
 leert my die waerheit des
 leuens der rechtindichheit en
 der leernge des herte des
 mondes en des werkes oft
 nyet achter toe late aūmty
 vreesē oft mynschelike oft
 werlike gonste op dat die
 dwaesheit der vleyschelicker
 vreesen of liefden in my nyet
 en vmoge die volcomenheit
 der geestelicker liefde toe be
 letten **E**n want aūmty die
 sūde der eerster alders o se
 torentlike cracht gecregen
 heeft crancheit die redelike
 cracht dynsterheit **E**n die be
 gerlike cracht quade berecht

Doe gene my de heilige geest
 tot eyne vweerder tegen die
 tegenheide tot eyne vlichter
 tegē die dwalynge **T**ot eyne
 heit maker tegē die begerē
 Op dat ic in alle dyngē dyn
 wael behaegē doen moit en
 van dynē toern my wachte

Van den begyne **A**me
 der apenbaerder prekyngē
Ihu **D**at xxvj capittel

Al dat die gebūde
 ihus vhoerde dat se
 ian van herodes tot
 vvolch vande pharizeen ge
 vange **E**n alsoe hi tor selner was
 by synē discipulē doepde was
 en syn doepsel dagelix vmeer
 derende was wael wetende
 dat die pharizen hom seer
 hatich warē **E**n dat sy oec seer
 begerende warē om xpm
 mit quade toe vernolgen

Doe is die gebūde **A**
 Ihus weder ~~in deen in gal~~
 wt judeen in galileen gegae
 ons exempel genende van
 lydsaemheide en sacht moe
 dichēde om die quade my
 sche toe wicke **E**n in galilee
 synde soe heeft hi voel teike
 en myraculē gedaen **E**n die
 fame van hem is gegae
 auer al dat lant **E**n hi ic
 by de vā galileen eerlike
 ontfangē geweest om des
 wille dat sy cortz daer toe
 vorē van hem gesien hadde

die

bijne den tempel van iherusalem
Toe weet dat hi coepere
en vcoepers witten tempel
was werpende En ihus so
stat van nazareth van dane
hi was ~~laetende~~ soe is
hi getaghe in die stat van
~~capharna~~ capharnaum lyf
gende myet verre van naza
reth op die zee op dat eynde
van de geslachte van nepta
lym en zabulon En al daer
soe begaen die gebindide
Ihus mit apenbaer toe pre
ken en toe segge Die tyt des
menschelike vloessynge is gecome
en daer om die wile dat hi
die tyt hebt soe doet penete
cie en geloeft in waerheit
Redyt ist want sonder pen
tencie en geloue en ist myet
mogelick gade toe behaegen
Daer om aen grieyt peneten
cie als die medecyne om die
siecte toe genesen Als die wa
peninge om in de stryde toe
gaen Als de sloetel om den
hemel op toe doen En daer
om volchter nae dat rike
der hemel sal naken Wat
alsoe ist vuerret aumpts
der sunden Alsoe salt naken
aumpts der penitencie

Leeringe

Alons heeft Ihus begon
ne toe precke nae dat Joha
nes baptista genanghe was
en myet eer alsoe Crisosto

mus seit op dat myts den dat
wolck myet gedeilt en solde
werde en Johannes en dede
geyn teicken van myracule
op dat hi wt den dat volck
xpo an gene solde dat wilcke
tot xpm vliende wt vron
deren synre myracule Hier
af spreck se Augustyn alons
Johanes is gelaest geweest
gelick die styme vur dat wet
Gelick die dageraet vur die
sone gelick die bade vur de
richter Gelick die knecht vur
den heer gelick des brude
goms vrynt vur de brude
gom Die mensche

Maer om begaen Ihus
eerste mit apenbaer in dese
stadt capharnaum toe predie
Strupura Ick wilt dy seg
ge mit lant van galileen
en sonder linge in dese stat
soe woende voel heiden En
alsoe die gebindide Ihus
was gecome om dat geheele
menschelike geslachte toe vloese
Doe wolde hi al hier syne
predicacie begyne op dat
syne heilige leerē syn tecke
en myracule soe wael den
heidenen als de iode kont sol
de werde Gebet

Eere Ihu xpc die onseri
cellenden medelyde hebben
de en als ey waerachtich
medicyn die medecyne der
zielen ons willende geneen

dyn predickē begōnē hebbes
vander penitencie en ons
sunderē die beualē hebst toe
doen als wi die tyt hebē. **Ge**
ue my ellondige sunder tyt
en gracie penitencie toe doe
die soe lange dē mysdadigē
ontfermhertickē gespaert
hebbes daer af dy lof sy. **O**p
dat aūmty der penitencie
my nakē moit en op gedaē
werdē dat rick der hemelē
dat wilcke vūrent en gesla
kē wort aūmty der sunden
Vleent my hē dat ic auer
mty warachtigen rouwē
alsulck syn moit mit artikel
der doet als du my gegēen
hebste toe syne doer dat wa
ter der ander geboertē dat
is des doepsels. **Amē**

Woe Ihūs anderwerf ende
derde werf syn discipulen
tot hem roepende wae

Dat xxv capittel

O Die xxiii dach i apal
m des gebūdidē Ihūs
xxi iare nae dat ihūs wt
iudeen in galileen weder
getomē was. En die fame
en sprak van synre heilighē
leerē en groete myraculē
onder dē ludē datghet ver
meerderende was. **Doe**
was die toeloepē en ver
ghaderinge van dē volcke
groot om naest by hē toe
wesen. En al dat daer om

hem toe hore en toe sien

Doe geschiedet **D**at hi eyns dages staende
was by der zee van genaza
reth dat wilcke dat meer is
van galileen of tiberiē. En
soe hi aūmty den gedrengē
van dē volck al daer inwet
wael spreckē noch predickē
en mocht. **Doe** was hi daer
twe visschers scheepkens sien
de wt wilckē schepkēs die vis
schers toe lande gesaen wa
ren om oer netten toe droe
gen. En die gebūdidē hē gynck
in eyn schepkē toe behoerende
scē peter ind hi badt hem dat
hi dat schepē eyn we
nigh van den lande stellen
solde. En gedaen synde soe
gynck hi mit scheken sytē op
dat hi sonder gedrengē des
volcks toe beter leerē en dat
waert gades solde mogen seggen.
En als die heue hē Ihūs den
volck op dē kante van den
water staende en syttende
gepredict en syn sermoen
geeyndt hadde. **Doe** heeft hy
hem lide syn moegentheit
willē toenē en doen schynen
dattet al in synre machyt was
soe wael dat mit water als
op der eerde is. En heeft tot
peter geseit stuer dy scoep
kē mit diepte en werpt wt
uwe nette. En peter heuet hē
geantwoert seggende. **Gebied**

wy hebij alle die nacht gevis
schiet en wy en hebij nochtans
myet gevangē. **M**er op dyn
waerde dat is als in dy en
dine crachte betrouwende
soe sal ic dat net wt werpē
En hi werp mytē syn nett
int watter en heeft soe voel
vysche gevangē dattet en
wonder was om toe sien. **E**n
soe groete mēchelike dat oer
nette van dē laest en voelhet
van dē vissche toe stuckē
breckende was. **E**n peter en
andriās syn broder dyt sien
de soe hebij sy gewynēt oerē
gesellē die in dat ander schep
kē warē toe wetē. **J**acob en
Johānes. **E**n sy quamē en
voldē beide oer scheepkens
mytē vissche soe dat sy by
nae vdronckē warē aūmyt
den last. **E**n peter dyt groete
teuckē siende soe is hy oetmoe
delike wā. **J**hū op syn knye
geuallē als vūr synē herē
en heeft myt groeter ymcht
tot **J**hū geseit. **D**ie wilt wt
my scheepkē en van my gāe
want ik by en sundich my
sche myet werdich dat gi v
by my voegē solt gi die got
en mynsche sydt ons allē by
desen wael exempel geuende
dat wy tottē werde heilige
sacrament myt groter vrese
en weerdicheidē gāen sullē.
Die mysche. **W**aer om

en gynck peter selue myet
van **J**hū in dē hi syn by wā
aldus ontsiende was. **M**er
hi seide **J**hū dat hi van hem
gāen solde. **S**criptura.
Peter die wiste en bekende
wael dat hi got myet ont
loepen en mochte. **E**n daer o
al yst dat wy wt denocien
en oetmoechicheidē vrese
dat heilige werde sacrament
toe ontfangē wy en sullen
ons nochtans daer vā myt
keere. **W**y sullen myt vrese
van mynē ontfangē o
betrouwē. **W**erpen in die
ontfermyher tijt gāes. **E**n
daer om als die gebēdide **J**e
Jhū gemerct heeft dat pet
en syn gesellē myt dese ten
kē seer vslagē warē. **D**oe
heeft hy tot peter geseit om
hem toe troste. **E**n weest myt
vueret du salte noch mysche
vangēde wesen toe weten
by heiliger leernige die tre
kē tottē wech der salicheit.
En myt desen hebbe sy oer
scheepen toe lande gebracht
en hebbe sy mytter reetschap
achter gelaetē myet nochtans
geheel om myet meer toe
vysche mer om weder die
aentoe vaerdē. **E**n sy syn
Jhū eyn tyt geuolget ind
eyn tyt hier nae als ont
Mare beschriuet toe wē
optē vij dach vā junio. **G**

Doe is die gebūde Ihus wā
 delende geweest by dat meer
 van galileē dat is by de oever
 van de water. En heeft peter
 en andreas synē broder we
 der gesien visschende int wa
 ter. Alsoe gynck die suete hē
 om trepēt de water om die
 visschē selue toe visschē. En
 hi heeft tot hē gesēit. Coemt
 en volget my dat is volget
 mynē werckē en leerē ic sal
 vmakē visschers der myschē
 want by den nettē der heil
 ger predicacīe soe hebbē sy
 die mysche getagē witter diep
 heit der zee dat is der onge
 loucheit tottē ouer der salu
 heit. Zonder twyfel dyt is
 eyn wonderlike visscherie
 want als die vissche int wa
 ter geuange werde soe ster
 uē sy ter stont. Mer als die
 mysche by de waerde gades
 geuange werde sy lenen
dan soe werde sy lenedroch.
 Doe volthter nae dat die disci
 pulē hebē ter stont oer scapē
 schepē en nettē achter gelaetē
 en sy synt hē genolgt geweest.
Dy en hebē ihm myet alleyn
 genolgt myttē voete. Mer sy
 hebē hem mytter herte en wer
 ken nae genolcht. En als ihus
 noch en wemeli beet vort ge
 gāe was. Doe heeft hi iacob
 en johāne myt zebedeo oerē
 vader in eynē scheepkē gesic

oer nettē stoppende. En ihus ge
 die heeft sy oie tot hem roepē.
En iacob en ian hebē
 oer nettē en oer oerē vader
 achter gelaetē en sy synt.
Ihus genolgt. Die mysche
Iek hoer hier eyn seer won
 derlike v wandelynge van
 visschmen en van dat ge
 visschē. Want alāmen vis
 schē geuange heeft soe ster
 uē sy ter stont. En soe vstaē
 als die mysche myttē wor
 de statz gewyschet werden
 soe lenē sy ewilike. Scapē
I By desen soe wort ont
 geleert dat wy alle werlt
 like dynge achter laten
 sullē. En myt alle geneyget
 heit van vrynde en vā ma
 gē als wy got volgen willē.
 Dese heilige apostelē hebē
 oer scheepkē achter gelaetē
 oer nettē en oerē vader.
 Aldus by die nettē soe syn
 betreckent alle vleyschelicke
 werckē. By dat scapē alle
 ridjē der werlt. Jud by de
 vader alle onse vrynde en
 maegē en ast comste oft mach
 scapē van bloede. Want
 in den wy alle dese puntē
 myet achter en laetē soe is
 toe besorgē. Dat wy weder
 tot die werltlike dynge
 ind van xpo getreckt sullē
 werde. Die mysche. I Het
 schynt dat sy gnet toe late

hadden dat goen dat nyet
voel werdich en was **Sary**
A Du vstaeste dat qualicke
want sy hette al dat sy opter
werlt hadde **Hadde** sy meer
gheladt sy hedden meer gelac
ten **Daer** af seit **scē gregō**
ri hi achter laet voel die nyet
en behakdet **Hi** laet voel
die alle begerte om net toe
hebn achter laet **Hi** laet noch
mer die nyet dat selue dat
hi heeft **Alle** begerte **nyet**
ter laet **Got** en beiseert sy
offerhande beter dan een
gnet reyn herte en gneten
wille **Die** mysche **A** waer
om heeft die wise gebū dide
he dese deyn luyde vā stete
en grof van leue syn apos
telen wille mackē **Sarytu**
A Op dat syn gothlike werck
in den heilige geloene bekent
solde werde **Hadde** **Ihu**
groete herē en groete geleer
de manē tot syn discipulen
genamē **men** solde moegē
se gē **Dat** onse geloue in
geset weer geweest **nyet** tyt
licker macht en werltlicker
wylheit **En** als nu soe ist toe
merckē dat onse hedige ge
loue alleyn op die ewige
wylheit en moegentheit ga
des gefondeert is **Got** heeft
ons hier getoent dat men
nyet kiesen en sal totte bys
dōmē of anderē perlaetē

der heiliger kerckē die grote
moegende luyde **meer** die
goene die oitmoedige ende
dochtfaem vā leue sy **Dat**
wilcke in voel plaetsen lester
qualic onder halde wort
Want wy sien wat laste
dagelix comēde en geschiedē
de is syn in voel bysdomen
om des wille **Dat** die prela
te nyet gēaerē en werde
sy als solde **Mer** mē siet aen
meer die werltliche aff comē
dan die dochtelike werckē
Al dus saltu vstaen witten
enā ghe van somyge disa
pule als van petro andrias
iacob en **iohānes** **Dat** sy
drie werf van onsen herē
geroepē syn **Eerst** by **Iohā**
baptiste soe haest als onse
he gedoept is geweest **En**
anderē als **Lucas** beschrif
doe onse he in dē schep sy
monis petri gesette hadde
en gepredict en toe dē maal
syn sy hem genolget **Doch**
wille hebbende weder tot
oerē ambochte toe gē **En**
derde soe synt sy geroepē
aen dat selue meer vā ga
likeen daer onse he **Ihu**
aen den ouer des meert
gynck tot wilcher tyt die
discipulle vnr genoemt als
sy geroepē worde **Doe** heb
sy achter gelatē alle dat sy
hadde nyet weder keerendē

tot tytliche eertsche dyngē
 mer altyt syn sy in williger
 armoede nae genoecht onse
 herē **Jhu** als vur geroert
 is syn waerde en gotlike
 leermige hoerende **En** die
 heymelheit der gotheit leer
 ende en syn myracule sien
 de van wilcken sy noch nae
 maels vur herē en vorsten
 heide en ioden getuyghenisse
 genē soldē toe leere en toe
 benestige dat kerste gelone
Moralisatie oft leerynge
Onder vurseider zee oft
 meer vā ghaleen soe wort
 gescheit vstaen die werlt
 die als eyn zee oer op hesse
 de is anmyt houerdie **En**
 schynende is myt oncussch
 heide ind vslonde is myt gher
 icheide en gulsicheide **Intē**
 die twe scheepē die xpus
 sach die betrickenē twe we
 ghen die leidende syn totten
 ewigē leue Die eyn is den
 wech der dnoselheit Die and
 is die wech der penitencie
By desen twe scheepkens
 soe scheept mē doer dese
 werlt en mē comt tottē ewi
 gē leue en tottē hemel **W**ort
 alsoe sē **Johan crisostomus**
 spreckt soe wort by dat
 sceep betrickent die heilige
 keerk in haldende dat alde
 en nye testamēt by dē **roemer**
 roeyer wort betrickent dat

heilige cruce by dē rechteer der
 oft patroen **Crustus** by dat
 nette got die vader by den
 wynde die dat scheep duet
 vort gaen Die heilige geest
 by dat zeel die gracie gades
 By die schip lude die aposte
 len

Gebet
Here **Jhu** xpc duet my
 myt begerlicheide lopen
 om toe hoere dat wort gades
 die nette der prekyngē en
 der begerte en des guete
 werckz toe wassche vā alle
 ghericheit smeekynge en
 ydelre glorie **D**yt schipke
 der religie weder om toe
 brengē van dē eertschen
 dyngē daer in rustende sūtē
En myt guede exempelen
 anderē toe leere ind dat
 schipke toe leide int diepte
 der cōtemplacie **En** in den
 waerde dynre inspiracien
 die nette wt toe spreie en i
 dē water der tribulacien
 toe besluttē eyn groete mē
 michte vā myne digte cōsola
 tien **R**oept en trect my el
 lendige mysche tot dynen
 heilige discipelschap **O**p dat
 ick alle dyngē achter laet
 en dy nae volghende ver
 diene moit toe comē tottē
 geselschap synre discipulen
Van sonderlyse **Ma**
 vlyt en neersticheit die ose
 lieue hē **Jhu**s gekende heeft

te predickē den myſſche en toe
v kundigē dē wech der ſake
heit. Dat xxvii capittel

Als ons Die myſſche
he Ihus ſyns diſapu
len ten derde male ald? ge
roepē gēhadt heeft waer he
net hi meest gewandelt Ten
eerſte predickē en myraculē
doende in die tegenwaerdich
ſynre diſcipulē waer wt ſy
volcomē geloue crigē mach
ten om in toecomēdē tyden
daer geturchemſſe af toe
genen Scriptura Ihus
xpus die ſalichmeker d' werlt
mit beſyn ſynre apenbaere
predicacien

Soe heeft hi om gēgaen
dat ghele lant vā galileen
leerende in dē ſynagogen
en in allē andere apenbaer
en plaetsen predickē dat
ewangelhū des ewigen
ryck wege en maniere wy
ſende ten ewigē leuē toe cō
mē ſeggende Doit penete
re dat rick der hemelē is
v nakende En als die mylde
Ihus die warachtige mede
cyn meſter begōnē heeft
Soe heeft hy eerſte myt ſyn
re heiliger leerē die zielen
geſont gemaect Die wilcker
voel coſtelicker is dan dat
licham ſoe en heeft hi des
lichams myt v getē ayer al
le mynſche myt wat cranc

heidē ſy beladē warē Die
geſontheyt van hem beger
den myt vāſte geloue die
heeft hi geſont gemaect op
dat hi doer die curaciē en
geſontheyt des lichams be
teichenē wolde dat inwend
ge werck der geestelicker
medicynē dat wilcke hi doer
ſyne gracie wracht in die
zielē En doer ſyn groete ghe
dertiercheit ſoe is hi tot die
crankē gēgaen want ſy
myet tot hem comē en mach
tē mit lant vā galileen Soe
heeft hi al daer eerſte beſō
nē toe predickē op dat ver
molt ſolde werdē dat die
heilige whete ysaiab langē
tyt wt die ingeyngē des
heilige geests gēpfitert
hadde ſeggende aldus In
die eerſte tyt is v licht dat
lant vā zablon En
dat lant neptahim en mit leſt
is vwaert den wech des
meerb an die iordane mit
lant vā galileen toe dat volt
dat in duſtermiſſe gewan
delt heeft Dat heeft geſien
eyn groit licht en den goene
die ſyttende warē mit lant
der duſtermiſſe en des doot
Den is op gēgaen eyn heit
hy heeft gēgenē den myſſche
geſontheyt der salichheit zielē
en des lichams op hem en op
ſyn ſcholderē nemēde die ge

breckē ~~de~~ der myſche als
ysaas ſeit **W**ir waer hi heift
onſe crancheide genamē en
onſe ſietē gedragē **E**n als
Ihuſ preckende en die ſietē
en crancheide geſont maken
de aldus leerende mit lant
van galileen **D**oe gynck die
meer en dat geruchte van
ſynē werckē an dat gehele
lant van ſyrien want dat
helst en mach nyet v̄deet en
v̄halen werde **E**n hier rot
ſcreef **A**baſarus die eyn
tōmek in ſyrien was toe
wete in een deel van groet
ſyrie aen dat water **E**uſra
tes eynē brief tot **I**huſ geſont
heit aen hem begerende
want hi ſyn teickē en my
raculē voel en groet gehoort
had **E**n hem offerēde half ſy
rick iud hi ontfynck weder
antwoert en eynē brief
van **I**huſ inhaldende onder
meer ander woerde **D**at
nae ſynre ſoe ſolde hy aba
ſarus ſendē eynē van ſynē
discipulē die wylde hem leer
en ſolde den weedy der waerly
en vander ſietten daer hi me
de beladē was hem geneſen
Ind als dat gerocht rot brack
van dē wonderlickē ~~van den~~
wonderlickē werckē der ge
ſontheit die hi dede **D**oe brachtē
hem die ludē myt vaſtē betrou
wē in hem hebbende **A**lle die

cranche lude die in den lande
waerē die wylde myt mēmher
len crancheide grote pyne tor
mentē weelheide begrype wa
rē **I**am blynt doef gelychlych
mytē duuel beſette **E**n hi heift
ſy alle geſont gemact geyen
ſietten en is hem ongeneslickē
geweſt **W**er ſyn conſt en cracht
is haue getredē alle die conſt
van medecynē **W**ant myt
ſynē woerde heeft hi ter ſtant
alle crancheide v̄drenē **E**n als
dat volck geſien heeft deſe
myraculē en gehoert ſy leer
ynge ſoe ſyn ſy hē nae geuol
get van iheruſ rot **J**udeen en
galileen aner die iordane **I**n
deſen volcke ſyn geweſt mē
nigerlen ſakē waer om dat
ſy **I**huſ nae geuolget hebben
Eyn deel volghdē hem nae om
van oere crancheide geſont
toe w̄dē **D**ie ſompygē op dat
ſy leech gaende van ſynre
ſpyſen geſpyſet mochtē w̄dē
Die anderē om toe ſien die
myraculē en toe hoerē die
gotlicke leerē die rot ſynen
monde gynge **D**it die ſompy
gen van haet en nyet om wat
van hem toe ſien oft toe hoerē
dat ſy begrypen en ſtraffen
mochtē **E**n aldus gaende en
predacken en myraculē doen
de heeft hem alle dage meer
en meer volck nae geuolget
dat wilck hi op eyn ~~en~~ eenē
tūt

berch geleyde om daer in toe
setten syn wet en syn ewange
lie gelick moyses in de berge
synan ontfynck die gebaden
gades **Moralisatie**

Gelick die siecke en crant
ke mynsche tot onse he' **I**hn
gynge myt betrouwe oere
siecte en gebreke he' kenlick
makende **A**lsoe werde wy ot
geleert daer by dat wy myt
vaste geloue en betrouwen
tot onse lieue heren gaen sulle
in ons selue bekennende en
otmoedelike belydende oese
sunde en gebreke **O**p dat
wy van hem daer af gene
sen werde **H**ier toe v'mant
ons se **J**ohan crisostomus
seggende aldus **L**aet ons ot
Ihn nae volgen want wy
heby meniger hande quells
ge der ziele **D**aer om laet os
tot gade gaen en vlatemisse
onser sunde biddē **H**er ist
dattu **O** mysche myet en ge
noelst dyn sunde soe moetsu
toe meer suchte **W**anttu vā
dync sunde gene rouwe en
gepoelste want dat geschiet
nūmtz den dat die ziel die sin
dicht ongeuoelike is **D**aer
om soe aen meret sochuoel
delike dyn eyge sunden op
dattu leers daer af genade
toe ontfange **E**n du alsoe der
gotlicker gauen danckbaer
werdes **W**ant myet droene

roe syn van den dattu gesun
diget hebste **D**at duet got
meer vromerde en vtoerne
dan dat selue dattu gesun
dicht hebste toe vore **G**ebet
Here **I**hn xpe die als en
neerstich medecynre alle o
gaende gesocht hebste die sie
ke en genesen hebste die sie
kiede der lichame en der ziele
Ick bidde dy genest vā byne
en van butte my arbejdende
in alre hande siethende **E**nde
treect my nae dy op dat ic di
nae volge aen gaende vā
de sunden totte dochtē **D**ie
gebaede haldende myt ander
mynsche vredeleke wonende
ayn sinde otmoedeliken
bichtende **I**nd die gottelike
oerdele ontsiende **L**eit my
wt den putte der ellenden
En van de slycke der oeyn
micheit en seprekt my gengt
in de wech der salicheit **O**p
dat sy voort gaen moeten
in dync gebade **I**nd totten
salige lande haeste en son
letsel my daer brenge **A**me
Woe **I**hus syne apostele kie
sende was **D**at xxix capittel

Die desen **I**
Op eyn tyt soe was
die gebn dide **I**hus allen gae
de op eynē berch atijter lac
tende die schare vande volck
die wilcke dat hem volgen
de was **O**p dat hy alle daer

in eenicheit en sonder letfel
 van nemāt synē vader syn
 gotlicheit vnr dat mysche
 liche geslechte solde bidden
 moegē. **O**ns exempel genen
 de dat soe wāneer wi gade
 liddē wille dat wi alle werlt
 liche dinge en gedachte vā
 ons keren sullē. **E**n vheffen
 ons herte inwendelike op
 wartz tot gade. **E**n die lieue
 here die was daer alle die n-
 nacht in syn gebet. **I**nd alst
 dach gervordē was soe was
 hi syn discipulē tot hem roe-
 pende. **I**nd hi was wt hem lu-
 de xij apostelen kiesende toe
 wette. **S**ymon die genoemt
 is peter en andrieas sijn bro-
 der iacob en ian gebroderē
 soen vā ~~alphe~~ **s** zebedeus
 philips en bartholomus ma-
 theus en thomas iacob sone
 van alphe. **S**ymon genoemt
 zelotes en indas thadēus
 syn broder en indas scarioth
 die verrader. **D**ie mysche
Waer om was die ewige
 wysheit desen verrader iudas
 kiesende om toe wesen eyn
 van syn ouste stat halder.
Scriptura. **H**et is gesaet
 om voel rede. **E**erst om des
 willen dat damit gepfiteert
 en geset hadde dat die ver-
 lossen der werlt gebaeren
 solde werde. **E**n van synen
 discipul vradē. **I**nd om dat

Ihus den prelatē synre heili-
 ger kerckē exempel woldē
 tene dē quade mynsche en
 sunderē toe hē. **T**en ande-
 re soe sē ambrosius seit op
 dat die waerheit xpi in soe
 dange schyn solde blycken
 dat syn leue en werckē van
 synē quade dienre nyet be-
 respet en solde werde want
 gemeynliche quade ondoch-
 telike dienare die bedappe
 oerē meyster dat wilck indas
 nyet en heeft moegē oft
 conē doen. **M**eer hi heeft be-
 kent dat onosel en rechtuer-
 dich bloit vcocht en vraden
 toe hebē. **T**en derde als theop-
 hilus seit. **O**p dattet schynē
 mach dat got nyemant en
 vsmact om syn toecomende
 sūde en boishheit wille. **M**er
 om synre tegenwaerdiger
 dochdē heeft got hem i werck

Leerninge

In den dat **I**hus opten
 berch by natlyte alle synē
 bedē. **D**oe werde wy geleert
 oet toe doen des ghelick als
 wy bedē wille. **C**risostomus
 seit. **D**aer om du mynsche
 staet op in der nacht in der
 tyt is die ziel puerder die
 duystermissē en dat geswy-
 ge oft stilheit moegē dy tot
 beruefynge brengen. **D**an
 soe en quelt geyn ydel glorie
 noch en benauwet geyn v-

weckynge: myet soe seet en
vdryst dat vuer den roest
des yfers **A**ls dat nacht gebet
vdryst die oeyndheit der
sunde **D**aer om soe bedet
des nachts Ind toent dat
die nacht myet alle en dient
totte licham mer die totter
zielē **G**ebet

Ire Ihu x^e die om dyn
onschattelike ontfermhert
heit in die werlt comen
liste **O**p dattu die sunderē
solde weder roepē vander
dwalyngē tot penitencien
En voel van desen hebbon
ghewerdiget toe kiese toe
sy **E**ne dyne secretariē en
sonderlyngē discipulē **O**nt
fermhertige got weder roe
pe my arme dolende myn
sche. om helst de weder kiere
de sterckē den droeingē. leert
den ontwetende **E**n ten eyn
de my toe laetende. myt dyne
discipulē. al byn ick des on
werde. wilt my onthessen
geheelickē van begerē der
eertcher dyngē **E**n myn
hert ouersett geheelick totte
hemelsche dyngē **O**p dat ic
mout hoerē en vstaen dyn
woerde en die alle mytten
werckē volbrēngē **A**me

Van Ihus sermone aende
berch en van die viij salich

Dat xxx capittel

En nae die gebēdide hē
dat

Ihus syn discipulē getarē had
soe heuet hi de discipulē en de
volck eyn seer guet sermoe
gedaen gehadē **E**n in hem
hebbende die volmactheit
van dat geheelle kersten
leuē **E**n hier vā soe schryue
die ewangeliste dyt selue
sermoe in twee manieren
geschiet toe wesen **H**et schiet
wt matheus des ewange
liste wardē dat **I**hus bāc
op dat hoediste van de berch
sittende was gelick eenen
doctoer oft meester sy dis
cipulē leerende **E**n yt schijnt
wt **L**ucas wordē dat **I**hus
den volcke in die een syde
van de berch dat selue ser
moe gedaen solde hebben
Doch woe dattet geschiet
is yt is toe vmoede dat die
apostelē en discipulē omtret
Ihu gesette hebē **E**n dat die
schare van de volck gestae
hebē **G**elick dat wi hynde
dysduck wil sien dat die
meiste sittende syn mit hoer
en **E**n die ander gemeente
blyft staende

En mit begynsel van dit ser
moe soe heeft die wise **I**hus
al voren geleert viij salich
heide **D**at is viij dochden
die den mynsclic salich ma
kē Ind wat loen dat en my
sche daer in vdiēende is
Eerste soe seit die suete hē

Salich syn die goen die arme
 van geist syn toe weten die
 hem tot guet willige armoe
 de geuende en alle rycheit
 der werlt om got vsmact
 de syn **Die mysche** **syn**
 sy daer om salich **Script**
 sy sal salich om des loens
 wille dat sy daer var ontsa
 ge sullē want sy vryge var
 dat tythlike is dat rieke der
 hemelē **En** hier by soe vstaet
 mē die willige armode en
 vsmademisse vā tythlike
 dinge **Die eerste volmacht**
 is der ghyne die **Ihm** volge
 wille **Jnd** yt is dat fonda
 ment van allē geestelike
 tyneminge **En** salt weten
 dat eyn mysche wort eygen
 des dinges dat hi myt be
 geerte en neersticheit myt
 en lief heeft **En** daer om die
 goen die werltlike dinge
 lief heeft die wort der werlt
 en der tythlike dinge eyge
 knecht **En** aldus soe ist vā
 noede dat die mysche de
 se werltlike dinge vsmact
 en geyn liefde daer op en
 seet **Mer** dat hi syn liefde
 settet op got op dat onste
 guet op dat hi des eygen
 en mede deelachtich mach
 werde **By** syn toe halden
 arm van geest toe wesen
 die oitmoedich syn en got myue
 banē al **En** alsoe dat loen

van arbeit of werck behoert
 gelick toe wesen mytte werck
Doe is van gade den mogen
 den herē var armode toe
 geue dat loen des ryck van
 den hemel dat is dat ewige
 leue **Op** dat sy al daer dat
 ewige guet ewelike gebruc
 kē die dat tythlike guet vsmact
 hebē mder eerde **Die ander**
 de salicheit is **Salich** syn sy
 die sachtmoedich oft gueder
 tierē syn want sy die eerde
 besitten sullē dat is sy sullē
 oerb selues licham dat van
 eerde gemaect is regeren
 nae synē wille **En** sy sullen
 daer toe hebē dat paradyse
 des vrede **Aldus** volcht die
 sachtmoedicheit nae die ar
 mode want die arm is hē
 geschuyt voel onrecht **Alsoe**
 ist noit dat hi sachtmoedich
 sy en vdrachtelike **Dacht**
 moedige mynsche syn oit
 moedich en sympel in allē
 onrecht vduidich die geyn
 bitterheit des herte en ge
 uole noch sy en dyncke gey
 quaet myt quaet toe loenē
Mer sy vryne die ondochde
 myt dochden yst dan alsoe
Heda seit dat dat riek der
 hemelē den armē gelaest
 voert **En** die eerde den sacht
 moedige wat sal ander
 gelate werde **Den** houerdi
 gen en den twislige dan die

helle ¶ Die derde salichheit
is **S**alich syn sy die wenen
want sy sullē getroust werde
¶ En toe recht volcht dese salich
die twe ander vyf gaende
¶ Want nae die vsmactheit
der werltlicker dynge ai
mytz armoede en nae die
ruste des herte myt sachmo
dichheit soe is die mysehe aen
merckende syne staet ¶ En en
vynt daer in myt dā ma
terie van droefheit en van
wenē ¶ En die alsoe wenē om
geestelickē hynder oft perikel
der ziele die sullē getroust
wde hier en naemals toe
wete hier in deser tyt bi ges
telicke vtroustrynge des heili
ge geestes ¶ En hier naemals
als sy totter glorie comē sul
lē daer alle blytscop enich
duerende is ¶ It is toe wete
datter vyf sake des wenen
syn en al om onsen wille ¶ En
oe om dat wi onse ene ker
te mysehe sien vallē en dwa
len in sundē ¶ En dat wi i dyt
dal vā wenē butē die woen
mye ons hemelsche vaders
wonēde sy ¶ En dat wi i ve
se der hellē pyne hier sitten
¶ En dat wi dat ewige guet
en ewige vroude albut
lange ontberende sy vort
soe volget die vierde salic
heit ¶ **S**alich syn sy die hō
gerē en dorste nae die ge

rechtenaer dicheit dat is die
myt alre ~~rechtendicheit~~ beger
ten die rechtendicheit beger
m hē seluē en in eyne ander
hē seluē nimmer mer recht
dich genoeg achtende ¶ Heer
altyt om die doelden arbe
dende want sy sullē vfact re
den **C**risostom⁹ seit ¶ Hy hon
gert nae die gerechtigheit
die nae gades rechtendicheit
begert toe wandelen ¶ En myt
deser rechtendicheit is toe we
te dat wi elcke dat syn geue
¶ **T**oe wete ¶ **E**r onse scerper
hesde en myne onse vloesser
ontsich got als richter onse
onsten onderdanchheit ruste
en vrede onsen gehele ¶ **E**n
waeldaet die benede ons sy
¶ **O**ns selues hert reynheit
onse mont en sprecke bewar
nisse onsen vleische disciplin
vā penitentie ¶ En dyt doen
de salme v salme vfact wer
de ¶ En alsoe myt die ewige
glorie myt dat onste guet
dat die rechtendicheit seluer
is want butē hem soe en
mach nyemāt vfact werde
¶ En alsoe tot iusticie oft recht
endicheit behoert barmher
ticheit en ontfermherticheit
¶ En soe volcht hier nae vyfte
salich ¶ **S**alich syn sy die ot
fermhertich sy want sy sullē
ontfermherticheit vverne
¶ Die rechtendicheit mynen

die sullē ontfermhertich wese
 gerechticheit en barmher-
 ticheit die syn schuldich die
 eyn mytē anderē getempert
 en gemenget toe wese. Ende
 wael ist noit dat wy ontfer-
 tich sy want wi altyt die ot-
 fermherticheit gades behoeue
Crisostomus seit aldus. **G**ot
 die he seit die ontfermherti-
 ge salich toe syn daer by toe-
 nende is dat myemāt vā ons
 ontfermherticheit verigē
 en mach. It en sy dat hi selue
 ontfermhertich sy. En die
 mysche is schuldich eerst en
 al voer hem selue en synre
 ziele toe ontfermē en die got
 behaeghelickē toe makē. Daer
 nae synē ene mynschē synre
 crancheit toe gemoetē toe co-
 mēde. En myt medelidē die
 passie en liden ons herē an-
 toe dynckē. En al dyt doende
 soe sal die mysche vveruen
 vgniffemisse en aflact van synē
 sundē synre pynē vmyndert.
 En hi sal ontfermherticheit
 verigē m toe comēden tytē
 daer hi van allē ellendē vā
 schulde en pynē vloest sal
 werde. En oit m deser tyt
 toe wetē syn sundē sullē he
 vgeue werde gracie sal hem
 vlent werde. Dan voel ellē-
 den sal hi vloest werde ind
 tytliche gnet sal hem gege-
 uē werden m sulcker man-

merē als synre zalicheit sal
 dienē. **D**ie vi salicheit dat
 is. **S**alich soe syn die reyn vā
 syn want sy sullē got sien.
Het is sonder twyfel eyn
 groete salicheit got hier op
 der eerde mwendelickē toe
 bekenē ind hier nae maelē
 mder ewicheit syn aensicht
 aen toe schouwē en toe sien
 luttē m synre gotlicker moe-
 gentheit. Dat herte dat is reyn
 wt dē wilckē geyn quade
 gedachte en spruytē noch be-
 rispt en wort van quader
 consciencie. **W**ant is dat reyn
 suuer vā quade gedachte
 soe sal die mysche al suuer
 en reyn sy van allē quaden
 werckē. **W**ant ist dat die lide oer
 worteluyt en vestich mder
 herte soe en moegē sy myt
 groeyen noch wasschē. **I**st dan
 dattet herte reyn is soe salt
 got sien die al puer en reyn
 is. En nae dat die mynsche
 hem selue trect van sunden
 en hem geeft tot guede wert-
 kē daer nae soe bekenē hi m
 wendelickē got. **D**ie vii sa-
 licheit is. **S**alich syn sy die vried-
 sammich syn want sy sullen
 kynder gades genoemt wer-
 dē. **N**ae repmicheit van herte
 volgt mwendigē vrede. **D**ie
 goen is syn vreedsamich die
 ierst m hem selue vried makē
 de syn. **H**i matt m hem selue

vrede die alle die beroerynge
synre syne stelt onder die re
delicheit Die wt hem seluen
alle quade gedachte dnyede
is En die hem bewaert van
ondochtelickē worde en wert
ken Ind of hem enich dynck
contrarie syne wille gescheet
dat hi nochtans wael toe
vredē sy En daer hi mach ond
syne eue myschē vrede make
de sterckenende en onderhaelde
de is Die in hem selue aldus
vredelickē syn en die onder
den anderē vrede make die
werckē dat werck des vre
dē en der kynder gatz Ende
sy werde myt desen guede
vremcht en werde kynder
gatz ¶ Die viij salicheit is
Salich syn sy die persecucie oft
vnyolgyngē lyde om der recht
uichheit wille Want dat rick
der hemelē hoert hem toe die
vur seide viij salichende sprec
ken van wael toe doen En
dese achtste salicheit sprecket
van wael toe lyden Want ge
lick der dochde toe behoert
wael toe doen alsoe behoert
oer out toe wael toe lide Doe
seit onse hē Salich syn sy myt
alleyn die wael doen meer out
die persecucie lyde lidsaemhe
en myt vur oer quaetheit
Mer om die rechtuichheit
dat is om die dochde Ind al
is hi salich die dese vur seide

viij dyngē heeft nochtant is
hi voel saliger die dese doch
de in tegenheide kan bewar
en Daer af spreckt Bernard
Ghehe die sterne by nacht
lichtē en myt by dage alsoe
blyuet die dochde in tegenh
die myt en schynit in vur
spout En daer om die dese
dochde vur seide in hem heeft
sonder twynel hi is salich
Ind hi is voel saliger die dese
dochde in weder spoet mām
lickē onder halt Syn ydel mā
van dochde die en can myt
ghelyde want soe gerynge
als hy yet hoert oft voelt
dat hē contrarie is en myt
en genoecht soe vort hi grā
en taerinch Want hi en
mach myt lyde dat hē con
trarie is Mer die ontferm
hertige en medelidende die
cleyn en outmodich en vied
dich van herte syn En dese
dochde in hem hebbē al yst
dat sy lyde oft myt onrecht
aner uallē werde sy vdra
gent om gatz wille En hier
by soe mach mē kenē dat
gestant der myschē vā byn
ne Want lidsaemheit is
gefondeert op dochde en die
docht comt wt gade Aldus
soe is die lidsaemheit in got
en myt got gelick dat hēt
mytē vader En die gebū
de Ihus seide vort sonder hē

tot synē apostelē **Dalich** sydi
als die lude v vmaledie om
myne wille en tegens v alle
quaet seggē hegende om
myne wille **En** bedroeft v
daer m nyet mer vblit v
van bynē en vhaet v vā
hutte om toe geue guet ex
empel **Want** hier vnr sal
v loen aūuloedich syn mē
hemel **Als** of hi seggē wolde
vnr dnt cleyh hyden suldy
eyn ewige vroude ontfac
Want dē loen sal soe grot lyt
datmē nyet en can getellē
soe costelike dat hi nyet en
can werde geshat soe lanc
dat hy nyet en mach werde
geeyndt

U

En die gebēdide suete **Ihūs**
seide vort tot synē discipulē
hem lude troestende en ster
kende seggende **In** dusdam
ge maniere syn die pphete
vuoelst vnaecht en geslagē
gewest **Toe** wete om die
waerheit en rechtudichheit
Diet m wat staet sy m sy
sy synt m abrahams schoet
en gelic sy hude soe suldy dat
ewige loen ontfacn **Ende** als die
gebēdide hē syn discipulen
en dat volck aldus m doch
dē gesterckt hadde **Doe** heeft
hi dē quade aūmitz vrese
van toetomēde pyne wil
lē myt die waerheit vuerē
En hi seide wee v gy rycke

Want dat nyet en cā begrippē soe mēichuoldich

die mwe troist en vroude
al hier m tythlike rikeit
gesat hebt **Of** hi seggē wol
de **Want** gelick die armē
vā geist dat rick gades
besittē sullē **Doe** suldy vnr
mwe tythlike vroude ende
rikeit die ewige pyne
en armoede hyden **Wee**
v die m vsaet syt myt tyt
like dnyngē sonder dochte
like wercke want v sal
noch hongere om vloist
toe werde en ten sal v nyet
geboere mogē **Wee** v die
m lachet ydelike en om v
genckelike genocht **Ind**
als gi mwe ene mynsche
m laste siet want gi salt
noch bedruet wesen ende
stryen **Als** gi dervē salt
alle guet en besittē alle
quaet m dē hellsche vnr
daer wemynge is vā oge
en cryselyngē van tandē
wee v als v die flatterers
prysen en gy v dan vblit
den m v seluē **En** dat is
dan dat goen dat wilck
die pphete bewent seggē
de **Die** sander wort gepre
sen inden begertē synre
zielē en die boese mynsche
werdē gebēdyt **Mer** nyet
toe myn oit wee dē goene
die aldus prysen en lanc
want mer schadet die tou
ge des fletterers dan dat

swert des vvolgers Alsoe die
wise man seit En daer om
seit tullius aldus Ich en wil
geyn praiser syn op dat ick
geyn smetker en schyne Die
mynsche ¶ Wonderli soe
lydet dat in myne oere
dat me blyde sy in tegen
spoit en tribulacie en seer
qualicke kene ic my daer
toe bereit Des gelicks soe
lydet wonderlyck dat van
gade alsoe gedoemt wort
alle blytscop en ghenochlich
inden dyngē der werlt
¶ Meerlinge Scriptura
O mynsche op dattu totte
liden dy bereiden moeges ¶ Do
aen meret dat wort vā sē
Iheronimus die seit dat alle
werck licht pleget toe wer
de als dat loen an dacht wort
En alsoe sē Augustinus
seit Dese loen genoelle die
goen die in geistelicke gade
dyngē hem vbyde ¶ Meer
die goet die in ydele dyngē
hem vbyde of die glorie
en eer der werlt suecke Die
en vstaen noch sy en vstaen
achte dyt loen inpet ¶ Mer die
goen die glorie begerē in
hemel die en ontsien geynē
laster inder eerde ¶ Beneta
die wise heidenische meester
seit O mynsche nimmermer
en bistu salich gelycke ten sy

dat di die myſche beſpottē
wilſta ſalich ſyn ſoe dancet
dat eerſte dattu vſmades
dat vſmaden der mynſche
Doe me di ſmade doen wil
lattet dy vſmadē en onrecht
doen mit wilckē du geyn
lydē hebij en ſalſte iſt dat
die dochde myt di is **E**n ſcē
Ian criſoſtornus ſeit aldus
Deght my du myſche waer
om worſta vſlagē die vur
dat vierlick ordel ſtāe ſalt
en reden genē ſalt vā alle
dyngē die du hier werckēſt
Hoert mer op dat wort
van den heilige apoſtel pau
lus is wael toe lettē die ſeit
dat alle die got dieckelickē
in got leuē willē die lyden
perſecucie oft tegenheiden
Daer om du mynſche is dat
du lydē hebbes nemet dat
vur ey gnet teickē dat di got
vūre heeft **W**ant dyt is
eyn vaſte ſentencie vande
apoſtel ſoe vur geſeit is wt
den wilckē toe nemē is dat
die goen die geyn tegenhet
en lyden dat die afgeſnede
is van gade **V**onderlyngē
en alre meſte toe vſnaen
van den goenē die in ſunē
leuē **W**ant alſoe die heilige
leeraer ſcē Iheronim⁹ ſeit
Het is alte ſeer groſe taern
als got die hē nyet vtoernt

en schijnt op die goen die sin-
digen Daer om en laet ons
niet murmurere noch in
tribulacie onse lidsamhert v-
liesen **O**p dat wy van got de
herre niet vrees worpe noch
vstoete en werden Want
niemant en is lydens weert
dan die dat mytter herten
begeret **E**n laet ons seggen
tot onse herre mytte heiligen
ghet dandt **H**ie ick by bereit
tot mynen geesselen **G**ebet
Here **I**hu x^e die opte berch
myt dyn discipule biste op
geclome **O**p dattu soldes leer-
en die hocheide der dochden
al daer du die salicheide en
hoeghe dochde geleert hebste
En die loene yeghelicke mysche
betamende gelaest hebste **G**e-
ue my broesche mynsche dat
it hoer dyn stymie neersleut
syn moit by oeffenynge der
dochde vdiert toe hebij **O**p
dat it dy ontfermede dat
loen out vtrige **H**ie doir dat
it den loen nen merckende
dat werck des loens niet en
wenget mer die haep der
ewiger salicheit moit i my
vsuet die pyne der tegen-
waerdiger meditinie en die
moit ontfetke tot snelheit
des werckes **M**act my ar-
me mysche nu salich in salich-
heden des weges hier in gra-
tie en nae maels salich i sal-

heden des hemelsche lants in
glorie **A**me **V**oe hem die
prelate en herre schuldich sy
toe hebij **E**n dat xpus niet
getome en was om die wet
toe ontbynde mer om toe
vulle **D**at xxxi capittel

Oort daer nae als die
uene he syn apostele
geuoet en gesteret
had om tribulacie en perse-
cucie toe lyden

Voe ghelickij sy by vier dyn-
gen op dat sy toe beter ge-
moit solde syn **S**echt of hy
segge wolde gi moit manlic
lyde als me v vnoelge sal wat
gy salt wesen vangenferb
van alle wercke **E**n spigele
van guede exempelen onder
den mynsche **E**n hi seide voort
Gy sydt dat salt der eerde
dat is gi salt die heilige sa-
cramente den mysche i my
geloene genen sonder wilck
die mwendige mynsche niet
meer onder halten en mach
werde **D**an dat vleisch sond-
sact want als dat sact de
vleische ontbrecket soe ver-
derft dat goen dat gesacte
is **V**oldet gy niet volstan-
dich mit lyden wesen die al-
tyt by my gerveft sydt **D**ie
wileke my wonderlike
wercke dagelick siende sydt
wat solden dan die ander
vremdeschapekens doen

† sympel